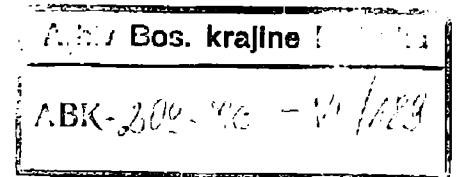

ARHIV BOSANSKE KRAJINE
BANJA LUKA

MUTIĆ NIKOLA

" ŠTRAJK U RUDNIKU LJUBIJA "

L E G E N D A

- 3 stranice kucanog teksta dobivenog iz Muzeja "Kozara" u Prijedoru 11. 6. 1976. godine
- SADRŽAJ SJEĆANJA : Sindikati u rudniku Ljubija ; Organizovanje štrajka 1940. godine i situacija za vrijeme štrajka koji je djelomično uspio.
- PERIOD : 1940. godina
- Original u Muzeju "Kozara" u Prijedoru a kopija u Arhivu Bosanske krajine Banja Luka.

14
Nikola MURIĆ:

ŠTRAJK U LJUBIJI

U martu 1939. godine otišao sam na rad u Francusku, gdje sam ostao do jula 1933. Najviše sam radio u željezari /oko 18 mjeseci/ u mjestu blizu luksemburške i belgijske granice, a zatim sam prešao u Pariz i ostao do povratka u zemlju.

Dolaskom iz Francuske, ostao sam na poljoprivrednom imanju sve do 1938. kada sam se zaposlio u rudniku Ljubija. U to vrijeme bilo je na Rudnom Brijegu u Ljubiji oko 1.000 radnika. Ja sam radio kao rudar-vozač, utovarai itd. Već 1939. uključio sam se u sindikat URS. Tada su, pored URS-ovih, postojale još dvije organizacije sindikata: JUGORAD i HRS. Ne sjećam se koliko je bilo sindikalno organizovanih radnika, ali znam da je najbrojniji bio URS, pod uticajem i rukovođstvom Komunističke partije. Među istaknutije i najaktivnije u redu sindikata spadao je Brago Lukić. Istina, bilo je i drugih koji su radili, ali ih nisam poznao kao Lukića.

Koliko je bila jaka organizacija sindikata može se zaključiti i po masovnom štrajku koji je organizovan u jesen, mislim, septembra 1940. Prije štrajka, došlo je do sporazuma između sve tri organizacije sindikata /URS-a, JUGORAD-a, HRS-a/ da se zajednički organizuju štrajkovi. Mislim da je ideja komunistička koji su radili u ovom sindikatu. Štrajk je organizovan sa zahtjevom da se idejstvuje povećanje plata. Prije toga, u više navrata, zahtijevali su radnici i sindikalne organizacije da se povećaju nadnice, a pošto su poslodavci to odbili, odlučeno je da se ide u štrajk.

A. ... Don. krajno B. Luka

MBK-209-146-11/129

Mi radnici i članovi sindikata znali smo da se pri-
prema štrajku. I jednoj dane, oko 9 časova, sirene je oglasila po-
četak štrajka. Svi radnici su prestali da rade. Blat je odložen
ili spakovan u bareke. Povani smo da dođemo u Radnički dom.
Došli su radnici sa svih radilišta. Sve je stalo; vozovi, radovi
na radilištima, sve je paralizovano. Na skupu u Radničkom domu
izabran je štrajkaški odbor, koji će rukovoditi štrajkom u ime
radnika, odnosno sindikata, jer je sindikat rukovodio. Pored to-
ga, izabrani su povjerenici, da pri upljeju pomoć u namirnicama
i hrani od rudara koji su živjeli po selima, kao i od radnika
koji mogu da pruže pomoć u žitu i drugim namirnicama. Trebalo je
obesbjediti izdržavanje radnika nastanjenih u radniškim kolo-
nijama, koji nisu imali erodstava. U ovome smo imali uspjeha.
Hrana je sakupljena i polijoljena radnicima.

Uprava rudnika i tadašnja vlast tražili su interven-
ciju, pa je došao vod Banderana, koji je smješten u Ljubiji, sa
zadatkom da održava red, jer se plaše da bi moglo doći do napa-
da.

I pored dobre i masovne organizovanosti radnika, i-
pak je bilo štrajkbrechera, koji su pokušavali da vazeviza, lo-
komotivama koenu i otpošnu rad. Međutim, mi smo stavljali pra-
geve na prugu i tako onemogućavali saobraćaj. Koliko mi se čini,
štrajk je trajao tri nedjelje. Radilišta su opustjela, a kada
smo kasnije došli, ona su bila zarasla u travu.

Na vrijeme štrajka, odbor koji je rukovodio štraj-
kom odredio je delegate koji će pregovarati sa upravom rudnika.
Međutim, neki delegati nisu se dosledno držali, pa je došlo do
popuštanja i ustupaka pred upravom i tadašnjom vlasti, iako im

to nije bilo preporučeno i nisu imali takva ovlaštenja od štrajkačkog odbora. Zbog toga je štrajk djelimično uspio /nije došlo do udovoljenja nešim zahtjevima/. Istina, štrajk je imao pozitivnog odreza, jer je za duže vrijeme obustavljena proizvodnja, a s druge strane, uprava i tadašnje vlast saznale su o našoj organizovanosti, snazi i jedinstvu.

U štrajkačkom odboru su bili: Brečević /ne sjećam se imena/, Drago Lukić, Ivica Orlovac /seća u Ljubiji/, ispred URS-a. Od JUGORAS-a je bio neki Bešlić, dok se predstavnika HRS-a ne sjećam. Kako smo tada obaviješteni, i predstavnik JUGORAS-a, Bešlić, bio je delegat za pregovore sa upravom rudnika, i on je doprinjao da je došlo do odstupanja od radničkih zahtjeva.

A. Do: [ ]	B. [ ]
ABK	